

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. III. Tertius resistendi modus , Orare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

est. Aperitis, & hospites admittitis? nos promptissime in parulis involamus aedes, mox ignes struimus, & imaginationem occupamus, inde facillimum est cæcam voluntatem totumque hominem expugnare. Quod si resistitis & mox iniço prohibetis ingressu, nos victi sumus, & veluti fumus evascescimus. Hæc mendacifugulus verissime. Hunc igitur avernalém colubrum arce vel à primâ janua, & cordis tui domicilium non vene-

August. 10. 8. in psal. 48. circa med. mibi p. 182.
nabit. Quod Augustinus ex imiæ capitis & calcanei observatione vigili declarans: A Deo, inquit, quid dictum est serpenti? Ipsa tuum observabit caput, & tu ejus observabis calcaneum. Diabolus calcaneum tuum observat, quando labaris, ut deiciat te. Ille observat calcaneum tuum, tu observa caput illius. Quod est caput illius? initium mala suggestionis illius. Quando incipit mala suggerere, tunc repelle antequam surgat delectatio, & sequatur consensio, & tunc vitabis caput ejus, & non apprehendet ille calcaneum tuum.

August. 10. 8. in serpens observa. Quod est caput serpentis? prima peccati suggestio. Venit ista in mentem, nescio, quid illicitum, noli ibi tenere mentem tuam, noli consentire. Hoc, quod venit in mentem, caput serpentis est: caput calca, & evades ceteros motus.
Matth. c. 16. vers. 26.
Sed lucrum, ait, magnum suggestit. Quid prodest homini, si mundum univèrsam lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiarur? Pereat Mundi lucrum, ne fiat anima damnata. Hæc dicens observasti caput serpentis, & calcasti.

CAPUT III.

Tertius resistendi modus,

ORARE.

- 8. **Q**uod modum diabolus non paucos fallit sub larvâ rigide castigationis, ita multo plures decipit sub velo debite moderationis. Hinc isti abstinentias, jejunia, famem, & quidquid inimicum est corpori & grave, à se jubent facessere: illi excessu, hi defectu peccant; nimium illi, isti nimis parum faciunt.
- 9. Multos valde credulos sortilegiis, auguriis, omniis capit, innumeros superstitionibus irretit. 10. Quosdam conscientie pavoribus & latentis piaculi suspicionibus atque scrupulis exterrit. 11. His longè plures nimis conscientie laxamentis seducit, hinc illis sunt omnia protinus alba. 12. Quosdam in ageritudines, perturbationes, fluctus æstusque sollicitudinum iis fraudibus perducit, ut omnem animum pæne despoñeant. Uti enim peccatum committendum extenuat, & levissimum esse persuadet, ita commissum ingravat, & immensi ponderis montem nullis viribus amolendum monstrat. Hinc & hinc fallacissimus. 13. Tam vafèr profectò & ingeniosus est artifex, ut non superbiâ tantum & elatione, sed humilitate ipsa & submissione incautos neccat. Est enim qui nequiter humiliat se. Voce, gestu, veste, corporis flexu ad omnium sese genua submittit, seipsum coram aliis reprehendit, si quis alius ei eadem objiceret, liberali dextrâ colaphum rependeret.
- 14. Diabolus tentator fila trahit subtilissima, & pæne oculos fallentia. Hinc iis involuit innumeros, qui pæne prius se victos sentiunt, quàm oppugnatos. Ergo resistite diabolo, & fugiet à vobis. Primum resistendi modum diximus, Vigilare; alterum, Principiis obstare; jam assignaturi tertium, Deum orare.

§. I.

Issaus David tam ante, quàm post purpuram acceptam tentationibus gravissimis fuit infestatus. At ille primum, ac summum, & pæne unicum ab Oratione præsidium sibi parans: Oculi mei, ait, semper ad Dominum,

A quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos. Dilucidissime Christus, qui suos ad orationem hoc ipso nomine ex- pergefaciens: Vigilare, inquit, & orate, ut non intretis in tentationem. O mei Apostoli, quàm non sentitis tentationem velut adhuc remotam. Est vicinissima: idecirco vigilate & orate; principiis obstitite. In eum finem præscripsit singularem precandi formulam: Et ne nos inducas in tentationem. Tentari nos refugimus, sed deprecamur vinci. Non igitur cessadum ab oratione unquam: Quoniam, beato Lucâ teste, oportet semper orare, & non desicere. Non solum ob assiduas misérias Mundi, sed etiam ob continuas tentationes diaboli.

B Mirum, ter mirum, regem Hebræum ita precari solitum: Averte oculos meos, ne videant vanitatem. Quid opus his precibus, aut magno molimine? Tu ipse, domine rex, tuos oculos claude (quid enim facilius?) & rem factam habes. En regem & vatem, virum virtutibus ornatissimum, qui tamen nihilominus roget: Domine averte, vela, & claude oculos meos. Nos enim tam debiles sumus ac desides, diabolus tam impiger & attentus, tentatio tam pellax & blanda est, ut divinum è caelo subsidium assidue nobis sit petendum. Hæc in te circumspèctus ac vigilans rex David vociferatur contentissime: Domine Deus meus in te speravi, salvum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me. Quinam isti tuo persequentes? Num homines tantum? Neutiquam, sed satanas & omne illius facellitium. Nam addit Palætes: Ne quando rapiat ut leo animam meam, dum non est, qui redimat, neque qui salvum faciat. Si, ô Deus, me deseras, nemo est, qui ab interitu me servet. Quod David in tentationibus repellendis fecit, hoc fecerunt, & etiamnum faciunt omnes, quibus sua salus est cordi. Vigilant, & orant. Qui vigilat, & non orat, perinde agit ut miles, qui quidem in excubiis stat, sed inermis sine tormento aëno, sine pulvere nitrato. Ergo vigilate, & orate.

Cùm ad Josaphatum regem infaustissimus rumor Josaphat deferretur? Venit contra te multitudo magna de his locis, qua trans mare sunt, & de Syria. Josaphat autem timore perterritus, totum se contulit ad rogandum Dominum, & prædicavit jejunium in universo Iudæa. Congregatisque est Iudas ad deprecandum Dominum; sed & omnes de urbibus suis venerunt ad observandum eum. Rex optimus se viribus imparem confessus publicè: In nobis quidem, inquit, non est tanta fortitudo, ut posimus huic multitudinè resistere, qua irruit super nos. Sed cùm ignoremus, quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te.

Deus utique præsentissimus est, eum tamen humana incuria veluti absentem transit. Contingit non raro, ut hoc ipsum aliquis quærat, quod oculis expolitum, quod manu versat, sed illud ideo non cernit, aut quia sæcutit, aut quia remotum credit: ita nos planè Deo undequaque cingimur; quocunque enim moveamur, in Deo stamus, sedemus, ambulamus, jacemus, à nemine præsentissimo, velut piscis aquâ, circumdati; dum tamen non oramus, Deum non tantum non cernimus, sed nec præsentem advertimus, cùm autem oramus, ad Deum nobis præsentissimum cor veritimus. Atque hoc est oculos dirigere ad Deum, quod in omni tentatione sit primum.

§. II.

Quid, obsecro, Christus in solitudine diebus quadraginta toridèmq; noctibus actionis habuit? Fuisse cum bestiis asserit Marcus; * An cum illis animi Christi causâ, temporis fallendi causâ lusit? Num manibus in contrarium conjectis ex toto feriatu est? Non dubium quin omnis illius temporis partem maximam transegerit precando. Perinde si dixisset: Ad tentationem, & ad pugnam me parò, non quòd ego hoc paratò egam, sed ut vobis

vobis imitationibus meis ostendam, quo armorum genere, quâ preparatione sit opus ad hos cum hoste congressus: Virgilate, & orate, ut non intretis in tentationem. Ita hic idem Servator noster cruciatibus suis iniriium daturus, factus in agonâ prolixius orabat: & quidem ut optimi auctores sentiunt, ad tres horas orationem produxit. Prolixius ergo, ait Sebastianus Barradius, orasse dicitur, quoniam ritum horarum spatio oravit.

Beatus Paulus potenter admodum impugnatus: Datus est mihi, ait, stimulus carnis mee, angelus satana, qui me colaphizet. a Vehemens fuit hæc tentatio & perquam molesta. Propter quod ter Dominum rogavi, ut discederet a me. b Perinde si æger medicum roget: Domine Doctor, nimum quantum naturæ meæ hoc pharmacum adversatur; nimis urit hoc malagma, tolle illud, obsecro. O Paulo, tamen si tuum medicum ter e atque sæpius rogareris, hoc medicamentum est exhauriendum; quæ utens cataplasmata tam citò non amovendum. Hoc enim tuus tibi medicus responderet: Sufficit tibi gratia mea. d Nil ultra poscat ægrorùs, quàm ut sibi faveat hic medicus. Facile superat omnis tentatio, si auxilium non desit è cælo; neque enim difficilis est victoria, ubi subvenit divina gratia. Deinde virtus in infirmitate perficitur. e In te quidem, ô homo, es debilis, sed in tuo adjutore fortis. Si conqueratur figulus, dicatque: Cur mihi semper, non nisi lutum calcandum & tractandum? Accommodè illi responderis: Mi magister figulus es, non aurifex, lutum tibi tractandum non aurum, à luro tibi petendus panis non à metallorum rege; ita prolixus tentatio & infirmitas patienti, fortitudinis, temperantique materia; in infirmitate perficitur virtus. Homo debilitatis viribus & effæto corpore, si sapit, sobriam valetudinis curam gerit, sibi que sollicitus attendit, ne per os admittat ullum hostium, non gulæ studet propriandæ, sed vitæ propagandæ: ita multos sepelit robustorum. Nam homo robustus obvia quæque vorat; quidquid sapit, hoc per os immitit, nocet an conducit, id ille non pensi habet, dummodò quod glurit, quod haurit, sapiat. Tædies plerumque non sunt diuturnæ sanitatis & vitæ: ita virtuti plurimum opitulatur infirmitas, miserias, virtuositatem suam agnoscere. Hieronymus ad Ctesiphontem: Hæc una, inquit, præsentis vitæ perfectio est, ut te imperfectum agnoscas; tibi penitus diffidas, in Dei bonitatem ac potentiam spem omnem transferas. Virtus in infirmitate perficitur. Ubi Dei gratia, ibi tentationum victoria; gratiam autem impetramus precando.

§. III.

Alomon sapientem hanc cautelam in tentationibus necessariam persuasurus: Erastus, inquit, jacitur rete ante oculos pennatorum. Perinde si dixerit. Tu meis monitis eruditus laqueos, retia, insidias, quas tibi hostes diversi struent, facile vitabis: nam eorum technas retexi, pedicas ostendi, quæ incassum explicantur, cum eas vident aviculæ. Nam

Qua nimis apparent retia vitat avis.

Tu igitur simul atque tentationum laqueos conspexeris, præsidium cape ab alis, & avola, animum per precationes ad Deum erige. Diabolus auceps astutissimus nusquam non pandit sua retia; si nos pennati sumus, & ad cælum orando evolemus hiantem line prædæ aucupem ridebimus. At nos pullastrî malè plumati, aviculæ nondum alatae orationes longas texere non nostrum esse ducimus. Sit istud. Cùm igitur milvus esuriens oberravit, mox sub matris alas acceleremus, & ingemitemus has saltem precationes brevissimas: Domine Jesu, miserere mei, & dirige me. Aut solum, Domine Jesu, dirige me. Aut istud tantum: Domine Jesu, ardens esultemodi clamor in tentatione omni facile servabit. Beato Paulo teste: Omnis, quicumque invocaverit nomen Domini, salvus erit. Discedat ab iniquitate omnis, qui nominat

Tom. II.

A nomen Domini. Licetbit quotidie primo mane cum Christo amicissimè ita pacisci: Domine, quotiescunque hæc die dixerò, aut corde solo suspiraverò. (Domine Jesu) hoc à me dictum, hoc à te intellectum volo; ita non solum tentationes vincere, sed etiam amoris actus & promerita poterimus augere. Sola in his adeo modicis & facilibus constantia desideratur. Sæpiissime quidem talia incipimus, sed paulò post negligentia vel tadio victi desinimus incepta; idem, qui tunc in, mathemus.

Joannis Avilæ dictum est: Tentatio ad te, tu verò ad Deum. Hanc ipsam ob causam plurimas tentationes immitit Deus, ut nos trahat ad se.

Gemini scriptores narrant hominem inter delicias educatum in Cisterciensem familiam transiisse. Hic religiofam mensam minimè lautam pane omnem, præcipuè coctum cicer & confusaneum hordeaceum panem valde averfatus, paullatim cæpit moliri fugam. Tentatio gravis: nam aut esurire cogebatur, aut gulam offendere. Christus igitur sub quietis tempus spectabilem ei se præbuit, & panem porrigens dixit: Comede. Non possum, ait tivo, nec enim assuevi huic edalio. At caelestis medicus diductâ veste in lateris sui vulnere panem nauscatum tingens: Nunc, ait, comedede. At ille jam magis averfari cruentum, & deprecari tam ingrattam bucceam. Cui minaci vultu Dominus: Vel gusta tantum. Gustavit, & esse censuit non secundarium panem, sed panis florem, & delicias mellitissimas. Disparuit Christus, & unâ vitiosum gulæ fastidium. Tentatio si primâ fronte spectetur, hordeaceus, secalicius, avenaceus, ater, furfurulosus, durus, sordidus panis est; ingratus sanè bolus, qui siccis hæret faucibus ægrè admoldum glutendus. Sed obsecro, mi Christiane, quidquid ejusmodi acerbiotus edulii est, cruento latere Christi crucifixi merge, dic animo: Domine Jesu, dirige me, tuere me, protegeme. Reverta tentatio nulla quantumvis valida non tolerabilis & facilis speratu reddidit, in quo tam pretioso tinctâ. Ora, & vincis. Subinde duplex inficit venenum, quod & frigore & calote pugnat, huic duplicatum etiam alexipharmacum opponendum, quod & frigus retundat & calorem. Adversus tentationes omnes prima duo sunt remedia, Oratio, & Patientia; hæc refrigerat, accendit illa, & inflammat. Ad orationem Bernardus excitans: Quoties ergo, inquit, gravissima cernitur urgere tentatio, & tribulatio vehementer imminere, invocastodem tuum, doctorem tuum, adjutorem tuum in opportunitatibus, in tribulatione. Inclama eum, & dic, Domine salva nos, petimus. * Non dormit, neque dormitat, est ad tempus distimulatur: ne forte periculosis ab illius te manibus ipse præcipites, sic te ignoreris sustentantem. Quapropter rogo vos, fratres, ut semper ad manum habeatis tutissimum orationis remedium. Romani, ut verus ferebat verbum, sedendo vincunt; Christiani vincunt orando.

C A P V T. IV.

Quartus resistendi modus,

R E P V G N A R E.

15. Diabolus quosdam, quod orti sumus dicere, tam speciosè fallit, ut ii potius sejunium ab Ecclesiâ præceptum violent, quàm ut ea, quæ ipsi sibi in junxerint, non servent. Idem in aliis plurimis fit: quod præcipitur, negligimus, & nova ipsimet nobis præcepta cudimus, quæ observamus. Nimirum, nitimur in veterum, cupimusque negata. 16. Deinde cacodæmon Orbem univertum vanis suspitionibus & temerariis judiciis in perniciem dat, & quod longè pessimum, pauci notant tam blandos in exitum expulsi; alter alterius, ut putant, cor inspicit, quod ipse diabolus nequit. 17. Diabolus ad tentationis escam semper loquentem Decimum

P p p

Caesarius Heisterbachensis lib. 4. hist. gem. c. 80. mihi pag. 235. Thomas Cantipratanus Mirac. mem. lib. 2. c. 57. n. 26. mihi p. 465.

Adversus tentationes duo sunt primaria remedia: Oratio, & Patientia. Bernardus, in tribulatione. Inclama eum, & dic, Domine salva nos, petimus. * Non dormit, neque dormitat, est ad tempus distimulatur: ne forte periculosis ab illius te manibus ipse præcipites, sic te ignoreris sustentantem. Quapropter rogo vos, fratres, ut semper ad manum habeatis tutissimum orationis remedium. Romani, ut verus ferebat verbum, sedendo vincunt; Christiani vincunt orando. pag. 713. & serm. 5. in Quadrages. de triplici modo orationis, mihi pag. 148. * Matt. c. 8. vers. 25.

Decimum quintum diaboli ad impugnantium artificium. Decimum sextum. Decimum septimum. Digitum a